

Fremtidig organisering av klimaforskningen i Bergen; Innstilling fra Arbeidsgruppen i Bjerknessamarbeidet

Sammendrag

Det forventes et økende behov for forskningsbasert kunnskap om naturlig klimavariasjon og menneskeskapt klimaendring, inkludert endringer i kyst- og havområder, i de kommende tiår. Dette gir både store utfordringer og store muligheter for klimaforskningen i Bergen i synergi med marin forskning, kyst- og havovervåkning, modellering og varsling. Dette gir grunnlag for en langsiktig og permanent organisering av denne forskningen.

Klimaforskningen i Bergen er i stor framgang, men må konsolideres, gjøres langsiktig og tas enda et steg videre for å sikre nasjonal og internasjonal forankring på høyeste faglige nivå. Det er en unik mulighet til å få til dette på bakgrunn av den utviklingen som har skjedd gjennom SFF-virksomheten i Bjerknessenteret, med UiB, Havforskningsinstituttet og Nansen senter for miljø og fjernmåling (Nansensenteret) som deltagende institusjoner. Målet er å gjøre Bergen til et ledende internasjonalt sentrum både for den akademisk rettede og den anvendte klimaforskningen.

Selv om det er relativt lang tid til SFF-perioden avsluttes i 2012, viser erfaringene entydig at det er oppnådd et vesentlig faglig løft med felles strategi, faglig ledelse og felles forskergrupper på tvers av institusjonene. En organisering av denne typen knyttet til felles faglige tematiske mål for virksomheten i Bjerknessamarbeidet er derfor en naturlig modell også ut over SFF-perioden.

Bjerknessamarbeidet bør utvikle flere funksjoner enn å være en overbygning og styre for SFF-en som i dag, men arbeide for å utvikle aktivitet innenfor klimaeffekter og tilpasning til klimaendringer så vel nasjonalt som internasjonalt. Et integrert tverrfaglig forskningsnettverk i Bergen vil for eksempel inkludere forskning i skjæringspunktet mellom klima, samfunnsvitenskap, helse og økonomi. Det bør etableres en egen sekretariatsfunksjon innenfor Bjerknessamarbeidet for å koordinere og samkjøre slike initiativ for å sikre optimal bruk av ressurser og økt bredde i arbeidet. Dette bør også sees på som en del av utviklingen av en Marin Forskningsklynge i Bergen.

Det er en felles analyse fra alle partnerne at det vil være gunstig at det utvikles et sterkt forskningssenter for klimaforskning i Bergen som kan samle den virksomheten som ikke drives innenfor UiB og Havforskningsinstituttet, dvs. den som nå drives delvis både i Nansensenteret og i Unifob-regi. Dette vil komplementere og være i synergi med andre forskningsaktiviteter i Nansensenterets virksomhet, som i dag i tillegg til klimaforskning i G.C. Riebers klimainstitutt (1/3 av Nansensenterets aktivitet) også har utstrakt aktivitet i hav- og økosystemmodellering, data assimilering, og operasjonell oseanografi i Mohn-Sverdrup senteret (1/3 av Nansensenterets aktivitet) og satellitt fjernmåling i Gruppen for kyst-, hav- og polarområder (1/3 av Nansensenterets aktivitet). Det foreslås derfor at det opprettes én institusjon foreløpig kalt "*Centre for Climate and Ocean Research*" (forkortet til "*Senteret*") bestående av Nansensenteret og vesentlige deler av Unifob-Klima. Det sammenslåtte "*Senteret*" avgjør selv sitt endelige navn, men både G.C. Rieber Klimainstitutt og Mohn-Sverdrup senteret og fjernmålingsgruppen bør bli beholdt som enheter i det sammenslåtte "*Senteret*". Selskapsformen for "*Senteret*" bør enten være en stiftelse basert på Nansenstiftelsen som da utvides og endrer navn og formål, eller et ikke-kommersielt AS eid av Nansensenteret, Unifob AS og andre private og offentlige aktører. "*Senteret*" bør arbeide for

å bli en del av instituttsektoren for å kvalifisere seg til å få basisbevilgning. Det bør tas sikte på oppstart av "Senteret" fra og med 1.7.2008. "Senteret" bør videre lokaliseres i et eget bygg for å gi optimale muligheter for utvikling av godt integrerte fagmiljø i synergi med andre fagmiljøer i Nansensenteret, som nevnt tidligere.

Samarbeidet mellom UiB og "Senteret" reguleres av samarbeidsavtaler og utstrakt bruk av bistillinger begge veier. SFF-Bjerknessenteret forvaltes videre i sin helhet av UiB, med ledelsesmessig forankring ved MN-fakultetet. SFF-Bjerknessenteret videreføres som før i samarbeid mellom UiB, HI og "Centre for Climate and Ocean Research" etter avtale med Norges forskningsråd for den siste 5-årsperioden etter de faglige planene som allerede er lagt og godkjent.

Havforskningsinstituttet støtter forslaget om opprettelse av "Centre for Climate and Ocean Research" og vil samarbeide med dette og UiB på bakgrunn av videreføring av Bjerknessamarbeidet og fortsatt bruk av integrerte forskningsgrupper med forskere fra institusjonene i Bjerknessamarbeidet på de feltene man vil prioritere.

1. Arbeidsgruppens oppnevning, mandat og sammensetning

1.1. Generelt

Arbeidsgruppen er opprettet 11.01.2007 av styret for Bjerknessamarbeidet som består av medlemmene fra Havforskningsinstituttet, Nansensenteret og Universitetet i Bergen.

I styrets vedtak heter det:

Disse institusjonene ser det som viktig at det gode samarbeidet som er utviklet under Bjerknes - SFF-prosjektet blir videreført og styrket. Arbeidsgruppen skal utarbeide forslag til fundamentet for en videre organisering av samarbeidet innen klimaforskningen i Bergen. Gruppen skal også foreslå innretting av, legal status og strategi for å få etablert et eget klimasenter i Bergensregionen.

Organiseringen skal ha som mål å lede til at forskningsmiljøene i Bergensregionen blir blant de fremste i verden innen naturvitenskapelig klimaforskning.. Det bør også vurderes om klimasatsningen i Bergen skal bidra med analyse, prediksjoner og scenarier myntet på utvalgte områder i den tredje verden.

Klimasatsningen skal videre levere klimaprediksjoner og -scenarieprodukter som tilrettelegges for bruk av og i samarbeid med aktører innen akademia, næringsliv samt samfunnsplanlegging på lokalt, nasjonalt og internasjonalt nivå.

Klimasatsningen skal være i utstrakt kommunikasjon med allmennheten gjennom et offensivt formidlingsprogram. Klimasatsningen vil også være et viktig element i arbeidet med å etablere Bergen som et sentrum for marin forskning.

En viktig bakgrunn for arbeidet ligger i SFF-virksomhetens midtveisevaluering fra januar 2007 og dens faglige plan, avtalene om Norsk Klimasenter med met.no, UiO, Cicero og Norsk Polarinstitut, og de innspill som er sendt myndighetene fra UiB om et "senter for klima-analyse og prediksjon" i Bergen.

Direktør for Bjerknessenteret og Bjerknessenterets ledergruppe vil levere faglige planer til Arbeidsgruppen etter behov.

1.2. Spesifikke oppgaver

a) Erfaringene med klimasamarbeidet:

- Positive resultat
- Problemområder
- Behov for forbedringer og nyutvikling

b) Arbeidsgruppen skal utfra pkt. 1a vurdere og konkretisere hvordan samarbeidet mellom partnerne best kan videreutvikles.

b) En eventuell samlokalisering av sentrale elementer i klimaforskningen i Bergen i ett felles areal bør vurderes, særlig i sammenheng med mulighetene for å få en "nasjonal bestilling" i form av et eget klimasenter med rammebevilgning.

c) Arbeidsgruppen skal utarbeide rammer for samarbeidsavtaler mellom partnerinstitusjonene og for et slikt klimasenter.

d) Arbeidsgruppen skal vurdere muligheten for etablering av et klimasenter i Bergen i én juridisk enhet.

e) Arbeidsgruppen skal komme med forslag til hvordan klimaforskere fra Havforskningsinstituttet, Nansensenteret, UiB og andre aktører i Bergen kan samarbeide inn mot forskningsvirksomheten i et slikt senter.

f) Arbeidsgruppen skal vurdere senterets behov for og tilgang til infrastruktur for klimaobservasjoner, analyse og tungregning i Bergen.

g) Arbeidsgruppen skal avklare de finansielle rammene og behovene for å virkeliggjøre en slik satsning, deriblant mulige bidrag fra partnerne og langsiktig finansiering.

h) Arbeidsgruppen skal vurdere hvordan de ulike fremtidsmodellene vil påvirke partnerinstitusjonene både i Bergen og nasjonalt, og hvilken merverdi de ulike modellene har for allmenhet, forvaltning næringsliv og akademisk.

i) Arbeidsgruppen skal levere sin innstilling innen 15.10.07.

NB! I denne rapporten behandles punktene 1a, b, d, e, g og h. Punktene 1c og f bør etter Arbeidsgruppens oppfatning overlates til separate drøftinger mellom de aktuelle partnerne når forslagene skal gjennomføres.

1.3 Arbeidsgruppens sammensetning

Medlemmene i Arbeidsgruppen er:

- Ola M. Johannessen, Nansensenteret – Arbeidsgruppens leder
- Svein Sundby, HI
- Hans Petter Sejrup, MatNat Fak/UiB
- Peter Haugan, Gfi/UiB
- Arbeidsgruppens sekretær: Eystein Jansen, UiB og Unifob Klima

2. Klimautfordringene

Siste rapport fra FNs klimapanel (IPCC) viser med all tydelighet de store utfordringene verden står overfor. Ifølge panelets synteserapport er det behov for både drastiske kutt i klimagassutslippene og nødvendig å etablere bærekraftige strategier for tilpasning til de store endringene som vil komme uavhengig av utslippskutt. Det er videre store kunnskapsbehov for å gi bedre prediksjoner av klimaendringene, hvordan klimaendringene vil slå inn regionalt og for de ulike samfunnssektorene. Dette betyr at det vil være et kontinuerlig behov for forskningsbasert kunnskap i mange tiår framover. Dette illustrerer både utfordringene og mulighetene som klimaforskningen i Bergen står framfor, og med det grunnlaget for en langsiktig og permanent organisering av denne forskningen. Dette perspektivet er ytterligere understreket ved tildelingen av Nobels fredpris til IPCC 12.10.2007, forøvrig den første fredsprisen som er gitt til forskningsvirksomhet. Bjerknessenterets og Nansensenterets aktive deltakelse i IPCC gir også en god plattform for å sikre langsiktig finansiering.

3. Klimaforskningen i Bergen

Klimaforskningen i Bergen er i stor framgang, men må konsolideres, gjøres langsiktig og tas enda et steg videre for å sikre nasjonal og internasjonal forankring på høyeste faglige nivå. Det er en unik mulighet til å få til dette på bakgrunn av den utviklingen som har skjedd gjennom SFF-virksomheten i Bjerknessenteret, med UiB, Havforskningsinstituttet og Nansen senter for miljø og fjernmåling (Nansensenteret) som deltagende institusjoner. Dette har ført til en betydelig nasjonal og internasjonal oppmerksomhet, god evne til å rekruttere dyktige forskere i den internasjonale konkurransen, og en betydelig synlighet som et ledende kompetansemiljø i naturvitenskapelig klimaforskning. Klimaforskningen i Bergen har vært en aktiv aktør i IPCC. Dette, sammen med bevisst satsning på formidling og profilering, har ført til betydelig økt kunnskap og bevissthet om den sterke klimakompetansen i Bergen.

Den samlede finansieringen til naturvitenskapelig klimaforskning i Bergen har økt betydelig i tillegg til SFF-bevilgningen, bl.a. grunnet den synergi som samarbeidet og samordningen av klimaforskningen har ført med seg.

Den økende erkjennelsen av klimaendringer som kanskje den største globale utfordringen vi står framfor skaper også svært gode muligheter for videreutvikling og finansiering. Det bør derfor satses på en måte som gir både økt rekruttering, styrket forskningskvalitet, større faglig bredde, utstrakt formidling og bedre kontakt med næringslivet og offentlig forvaltning.

Målet er å gjøre Bergen til et ledende internasjonalt senter for klimaforskning både innenfor den akademisk rettede og den mer anvendte forskningen. Dette vil trekke til seg en større del av de midlene som en forventer vil komme til forskning og utvikling på dette feltet. En slik utvikling vil være et ledd i å utvikle Bergen som et nasjonalt brohode innenfor skjæringsfeltet mellom klima og miljøvennlig energi, eksemplifisert med ambisjonene i Bergensscenarier 2020¹

---

¹ Bergensscenarier 2020 er et scenarie- og samhandlingsprosjekt mellom næringsliv, akademia og det offentlige. Prosjektet startet i 2003 og har som formål å styrke evnen og viljen til samarbeid og samhandling i bergensregionen og på Vestlandet

Utfordringer for klimaforskningen i Bergen:

- Når SFF-perioden er over i 2012 forsvinner ca. 20 mill kroner i årlig finansiering fra NFR. For å opprettholde dagens aktivitetsnivå må en allerede nå finne finansieringsløsninger som erstatter dette bortfallet. Således er det et behov for annen basisfinansiering for virksomheten som sikrer langsiktig drift og videreføring av et høyt ambisjonsnivå. Organisering av virksomheten må av den grunn ha som et sentralt siktemål å sikre og øke den langsiktig offentlig finansiering man har i dag gjennom SFF-en. I tillegg til dette er det nødvendig med nasjonal og internasjonal finansiering fra andre kilder, inkludert fra næringslivet.
- En langsiktig utvikling og sikring av klimaforskningen vil kreve at den blir videreført som en prioritert strategisk institusjonell satsning ved de tre samarbeidende institusjonene i Bjerknessamarbeidet.
- Klimaforskningen i Bergen, også innenfor SFF-en, er spredt på flere steder og i forskjellige bygg. En økt grad av samlokalisering vil gjøre det mulig å ytterligere styrke kvaliteten på forskningen og få bedre samhandling og synergier.
- Det er et økende behov for forskning knyttet til mer klimavennlige teknologier og tiltak som kan gi reduksjon av klimagassutslippene. Likeledes er det et raskt økende behov for forskning knyttet til å velge bærekraftige tilpasningsstrategier til de klimaendringene som utvilsomt vil komme uansett utslippsbegrensninger. Det er viktig at forskningsmiljøene i Bergen griper disse mulighetene.
- I tillegg til grunnleggende kunnskap om klimasystemet og fremtidige klimaendringer er det forskning rundt effekter av klimaendringene og forskning som kan gi grunnlag for tilpasning til endringene som bør stå i fokus for Bjerknessamarbeidet. I dette arbeidet må det knyttes nye bånd til ikke-naturvitenskapelige forskningsmiljøer innenfor samfunnsvitenskap, helse og økonomi. Et forventet fokus på de store globale utfordringene vil inkludere samarbeid med UiB, Unifob AS og NHH. Det er videre et betydelig potensial i å samle klimaforskning og forskning innenfor utvikling, fattigdom og helse i felles satsninger ettersom det er spesielt sterke forskningsmiljøer på disse fagfeltene i Bergen.
- I forhold til teknologiutvikling bør virksomheten i Bjerknessamarbeidet være knyttet til å gi kunnskap som kan styrke vurderingen av og begrunnelsen for klimatiltak og teknologier, mens det er naturlig at forskning knyttet til teknologiutvikling og teknologivalg utføres andre steder, f.eks. ved UiB, CMR, Høgskolen i Bergen, StatoilHydro-Bergen. For dette vil Bjerknessamarbeidet være en kompetanseressurs.
- Fra næringsaktører og offentlige instanser i regionen er det en sterk forventning om en langsiktig satsning på klimaforskning. Det er etablert gode nettverk med disse aktørene, med blant annet "Klimaforum i Bergen". Nettverket forventes å bidra til å løfte forskningsvirksomheten opp på et nytt og mer permanent nivå. Dette grunnlaget må brukes videre, og et mål må være å utvikle ny virksomhet og nye arbeidsplasser som har sitt utspring i klimaforskningen.

4. Bjerknessamarbeidet i fremtiden

Alle partnerne i Bjerknessamarbeidet har klimaforskning som prioritert strategisk institusjonell satsning, og denne ventes å fortsette på lengre sikt (dvs. utover SFF-periodens slutt i 2012).

Det er sterk enighet om å videreføre Bjerknessamarbeidet som det sentrale virkemidlet til å utvikle felles strategier, synergi, integrasjon og profilering. Dette må skje i form av en

nettverksmodell basert på samarbeidsavtaler mellom nåværende og fremtidige deltakende institusjoner.

Fram til og med 2012 er det naturlig at mye av aktiviteten i Bjerknessamarbeidet vil skje gjennom SFF-en. Men Bjerknessamarbeidet bør utvikle seg til et mer generelt klimaforskningssamarbeid ved å trekke inn tematikk og fagmiljøer som ikke deltar i SFF-en. Eksempler på dette er koplingen mellom klima og samfunnsplanlegging, klima og økonomi, helse, utvikling og bistandsarbeid., samt Klima og naturressurser i en videre forstand enn det som i dag dekkes innen Bjerknessamarbeidet. Et slikt utvidet samarbeid bør foregå innen planene for Bergen marine forskningsklynge som er fordelt på fire definerte satsningsområder hvor klima, basert på Bjerknesamarbeidet er ett av dem.

Erfaringene viser entydig at det er oppnådd et vesentlig faglig løft og en sammensveising av fagmiljøer på tvers av institusjonene gjennom organisering av faglig ledelse og felles strategi og forskergrupper. En organisering av denne typen knyttet til felles faglige tematiske mål for virksomheten i Bjerknessamarbeidet er derfor en naturlig modell også på lengre sikt.

Arbeidsgruppen mener også det er naturlig at Bjerknessamarbeidet bør utvides til å omfatte andre forskningsaktører enn de tre naturvitenskapelige miljøene som deltar i dag. Det bør derfor startes en prosess for dette, først innen Bjerknessamarbeidets institusjoner og deretter med andre aktører som f.eks. innenfor samfunnsvitenskap, økonomi og helse . Dette vil gi et godt integrert tverrfaglig forskningsnettverk i Bergen innenfor klimafeltet. En slik ambisjon kan sees på som en del av utviklingen av en Marin forskningsklynge i Bergen.

Arbeidsgruppen foreslår:

Bjerknessamarbeidet bør utvikle funksjoner ut over det å være en overbygning og et styre for SFF-en som i dag. Dette kan gjøres ved å utvikle aktivitet innenfor klimaeffekter og -tilpasning så vel nasjonalt som internasjonalt. Det bør videre etableres en egen sekretariatsfunksjon i Bjerknessamarbeidet for å koordinere slike initiativ og for å sikre økt bredde i arbeidet. En slik sekretariatsoppbygging bør skje koordinert med planene for Bergen marine forskningsklynge som nå er under planlegging.

5. Organisatoriske endringer

Arbeidsgruppen har i sitt arbeid hatt en utstrakt dialog med partnerne i Bjerknessamarbeidet om den fremtidige organisasjonsformen for klimaforskningen som i dag inngår i Bjerknessamarbeidet.

Basert på dette er det innhentet uttalelser fra partnerinstitusjonene om forholdet til organiseringen og mulige endringer i denne.

Det er en felles analyse fra alle partnerne at det vil være gunstig at det utvikles et sterkt *Senter* for klimaforskning i Bergen som kan samle virksomhet som ikke drives innenfor UiB og Havforskningsinstituttet, dvs. den som nå drives både i Nansensenteret- og delvis i Unifob-regi. Både Nansensenterets styre, UiB-ledelsen og Unifobs styre støtter en slik tanke. Havforskningsinstituttet ser også dette som en naturlig og positiv utvikling, selv om instituttet ikke juridisk vil delta i et slikt forskningssenter men ønsker å samarbeide med "*Senteret*" i henhold til den etablerte avtalen om Bjerknessamarbeidet (se forøvrig mer nedenfor angående UiB og Havforskningsinstituttets klimaforskning).

Sammenslåing av virksomhet

Både Nansensenteret, UiB og Unifob AS ønsker å arbeide for at det etableres ett "Centre for Climate and Ocean Research" utenfor Universitetet i motsetning til dagens to sentre (Nansensenteret og Unifob-Klima). Dette betyr at deler av klimaforskningen som drives i Unifob-regi overføres til Nansensenterets virksomhet i én institusjon. Nansensenterets klimaforskning gjøres i dag i G.C. Rieber Klimainstitutt som er 1/3 av Nansensenterets aktivitet. I tillegg har Nansensenteret større virksomhet innen hav- og økosystemmodellering, data assimilering, og operasjonell oseanografi i Mohn-Sverdrup senteret (1/3 av Nansensenterets aktivitet) og satellittfjernmåling i Gruppen for kyst-, hav- og polarområder (1/3 av Nansensenterets aktivitet). Dette vil komplementere og styrke klimaforskningen i det utvidede "Centre for Climate and Ocean Research" og vise versa.

"Centre for Climate and Ocean Research" skal posisjonere seg som et institutt i instituttsektoren med sikte på basisfinansiering. "Senteret" må følgelig tilfredsstillere kravene til basisbevilgning i instituttsektoren, dvs. drive tung forskning av akademisk type med vekt på publisering i internasjonale tidsskrifter, betjene et oppdragsmarked i forhold til offentlige og private forskningsoppdrag, og være tett tilknyttet Universitetet gjennom forskerutdanning.

Arbeidsgruppen foreslår:

Det opprettes én institusjon, foreløpig kalt "Centre for Climate and Ocean Research" (forkortet til "Senteret"), bestående av Nansensenteret og vesentlige deler av Unifob-Klima. "Senteret" avgjør selv sitt endelige navn. "Senterets" selskapsform bør enten være et ikke-kommersielt AS eid av Nansensenteret og Unifob AS og eventuelt av andre private og offentlige aktører (En slik selskapsform vil bli foretrukket av Kunnskapsdepartementet), eller stiftelse basert på Nansensenteret som da utvides og endrer navn og formål.

Arbeidsgruppen tar ikke stilling til selskapsformen, men ber Unifob AS og Nansensenteret om å avklare dette spørsmålet gjennom separate drøftelser. Disse drøftelsene bør være avklart og avtaler inngått innen 31.12.2007. Det bør tas sikte på oppstart av "Senteret" fom 1.7.2008.

"Senteret" bør arbeide for å bli en del av instituttsektoren og få basisbevilgning.

I "Senteret" bør Nansen "Senteret" sin nåværende forskningsaktivitet og en vesentlig del av Unifob-Klima sin forskningsvirksomhet inngå. Detaljert hvilke fagfelt, personale og prosjekter som overføres fra Unifob-Klima vil være gjenstand for drøftelser og må også avklares i konsultasjon med de berørte institutter på Mat.nat. fakultetet ved UiB.

Forøvrig må denne virksomhetsoverdragelsen skje etter de reglene som gjelder for dette, deriblant ivaretagelse av ansattes rettigheter.

"Senteret" må være fleksibelt og etablere seg tungt innenfor nye områder for klimaforskning som vil utvikle seg de neste årene, særlig knyttet til klimascenarier og forskning for klimatilpasning.

UiB-forskere på nøkkelområder bør tilknyttes "Senteret" i bistilling, og det bør etableres bistillinger den andre veien også (se pkt. 6).

“Senteret” bør lokaliseres i et eget bygg for å gi optimale forhold for videreføring av eksisterende og utvikling av nye integrerte forskningsgrupper. For å skape et samlingspunkt for klimaforskningen, hente ut synergier, sikre et faglig tyngdepunkt med gode arbeidsforhold og ellers legge forholdene tilrette for godt integrerte forskningsgrupper, bør det primært bygges et nybygg for “Senteret”. Et slikt bygg kan enklest etableres på tomten ved siden av Nansensenteret på Marineholmen. Arbeidsgruppen stiller seg følgelig positiv til de igangsatte planene for et slikt nybygg.

Et bygg bør ha fleksible arealer med mulighet for organisering av prosjekt-team sammen med de andre partnerne i Bjerknessamarbeidet. Dette vil sikre kritisk masse, integrerte forskningsmiljø og faglige treffpunkt.

Gjennom samarbeidsparaplyen Norsk Klimasenter² er det etablert en plattform for nasjonalt forpliktende institusjonelt samarbeid, særlig knyttet til utvikling av bedre klimascenarier og modellsystemer for forskning omkring tilpasning til klimaendringer. Fra Bjerknessamarbeidets side er det spilt inn forslag om midler til slik forskning til Regjeringen, i et såkalt *Nasjonalt senter for klimaanalyse og prediksjon*.

Arbeidsgruppen foreslår:

Det er enighet i Arbeidsgruppen om at et *Nasjonalt senter for klimaanalyse og prediksjon* som fra Bergen er foreslått for regjeringen bør utvikles som et statlig oppdrag mellom “*Centre for Climate and Ocean Research*”, *Havforskningsinstituttet*, *UiB* og de øvrige partnerne i *Norsk Klimasenter* der “Senteret” er den nasjonale koordinator³. Formålet vil være å sikre utvikling og drifting av et nasjonalt modellsystem, utarbeidelse av klimascenarier og brukerrettede produkter for effektstudier. Styringen over dette statlige oppdraget kan sikres av en nasjonal styringskomité som utgår fra partnerne i *Nasjonalt senter for klimaanalyse og prediksjon*.

6. UiBs klimaforskning

UiBs ambisjon er å styrke den samlede klimaforskningen i Bergen, både ved UiB og utenfor universitetet. Universitetet vil videreføre og styrke sin klimaforskning. Universitetet vil videreføre arbeid i Bjerknessamarbeidet som partnerskap for klimaforskning mellom UiB, HI og “*Centre for Climate and Ocean Research*”. Samarbeidet mellom “Senteret” og UiB bør reguleres i en overordnet avtale og konkrete avtaler for ulike samarbeidsområder.

Unifob-klima har SFF Bjerknessenteret og en portefølje av prosjekter med ulike oppdragsgivere og med prosjektledere med hovedstilling ved UiB, i Unifob og Nansensenteret. SFF-en har UiB som kontraktspartner og vertsinstitusjon. Det er derfor naturlig at SFF-Bjerknessenteret forvaltes videre i sin helhet av UiB, med ledelsesmessig forankring ved MN-fakultetet. SFF-Bjerknessenteret videreføres som før i samarbeid mellom

² SFF-Bjerknessenteret pva Bjerknessamarbeidet, met.no, Cicero, UiO og Norsk Polarinstitut.

³ Sundby mener det er for tidlig å avgjøre koordinatorinstitusjon nå, og at dette bør diskuteres i en separat prosess

UiB, HI og “*Centre for Climate and Ocean Research*” etter avtalen med NFR for den siste 5-årsperioden som SFF (2008-2012) og etter de faglige planene som er lagt.

For å sikre samarbeidet med “*Centre for Climate and Ocean Research*” vil UiB opprette fem nye professor II-stillinger for forskere som har hovedstilling ved dette “*Senteret*”.

UiB mener det er naturlig at “*Centre for Climate and Ocean Research*” lokaliseres i lokalene Nansensenteret i dag disponerer, og at “*Senteret*” kan vokse ved å ta i bruk nærstående arealer i bygg under planlegging av Høyteknologisenteret AS. Inntil det planlagte nybygget er innflyttet, benyttes arealene som disponeres av Unifob-klima. Universitetets klimaforskning lokaliseres i universitetets lokaler. Spørsmål om eventuelle flyttinger av UiBs klimaforskning vurderes som del av en samlet vurdering av universitetets lokaler. Det nye “*Senteret*” må ha lokaler som muliggjør fleksibilitet og samarbeid med universitetets klimaforskning.

7. Havforskningsinstituttets klimaforskning

Havforskningsinstituttet har sine spesifikke forpliktelser overfor Fiskeri- og Kystdepartementet når det gjelder klimaforskning og virkninger av klimavariasjoner og klimaendringer på marine ressurser og vil derfor stå utenfor “*Senteret*”, men støtter denne utviklingen og er innstilt på å samarbeide med “*Senteret*” og med UiB på bakgrunn av en videreføring av avtalen i Bjerknessamarbeidet og fortsatt bruk av integrerte forskningsgrupper med forskere fra institusjonene i Bjerknessamarbeidet på de feltene man vil prioritere (se pkt. 2 og 3).

Prosjektsamarbeid og bruk av bistillinger som redskap for samarbeid må utvikles, og det bør være fleksible rammer bl.a. i form av lokaler slik at prosjektsamarbeidet kan bli tettest mulig. Særlig forskningen på effekter av klimaendringene og integrasjonen av fysiske klimascenarier og økosystemvirkninger være en sentral oppgave for Havforskningsinstituttet i overskuelig framtid. Det ligger her til rette for sterk integrasjon av modelleringsmiljøene ved “*Centre for Climate and Ocean Research*” og Havforskningsinstituttet. Det vil også være aktuelt med et utvidet samarbeid gjennom Bergen marine forskningsklynge hvor Havforskningsinstituttet også deltar i de tre øvrige satsningsområdene ”Hav til helse”, ”Marine ressurser og miljø” og ”Marin teknologi”.

Bergen 07.10.2007

Ola M. Johannessen (leder), Nansensenteret
(sign)

Peter M. Haugan, UiB
(sign)

Hans Petter Sejrup, UiB
(sign)

Svein Sundby, Havforskningsinstituttet
(sign)

Eystein Jansen (sekretær), Bjerknessenteret
(sign)

